

Posudek vedoucího práce

ČERNÁ, Jitka, *Vliv vzdělávání dospělých na sociální status a vzdělanostní reprodukci v České republice*. Praha, 2021, 110 stran; Diplomová práce (Mgr.). Univerzita Karlova, Filozofická fakulta, Katedra andragogiky a personálního řízení. Vedoucí práce: PhDr. Martin Sycha, Ph.D.

1. Obsah a struktura práce

Tématem předložené diplomové práce je problematika vzájemného vlivu a závislostí mezi vzděláváním dospělých, sociálním statusem a vzdělanostní reprodukcí v České republice. Autorka si zvolila složité téma, které se z perspektivy vzdělávání dospělých jeví jako jedno z velmi důležitých témat, jež by si v andragogice zasloužilo větší pozornosti. Zvolená problematika je z hlediska své obsáhlosti a návaznosti na další související témata velmi široká a náročná na zpracování.

Diplomová práce je teoretického charakteru. Autorce se daří vytvořit sourodý, kompaktní celek, který přehledně analyzuje zvolenou problematiku a poukazuje na jeho hloubku, složitost a interdependence s dalšími sociologickými a andragogickými tématy. Autorka vybrané téma představuje z různých úhlů pohledu. Diplomová práce vychází z charakteristik významu vzdělávání dospělých, jak je deklarován v současných dokumentech na mezinárodní i národní úrovni, neboť autorka se v rámci diplomové práce snaží poukázat též na provázanost zvolené problematiky s tím, jak je vzdělávání dospělých chápáno a jaké úlohy jsou mu primárně v národním i nadnárodním měřítku přisuzovány. V druhé kapitole autorka řeší závislosti mezi nerovnostmi sociálními a nerovnostmi ve vzdělávání. Ve třetí, z hlediska diplomové práce stěžejní, kapitole autorka vychází z charakteristik vzdělanostní úrovně dospělých v České republice a analyzuje jak intergenerační a intragenerační vzdělanostní mobilitu, tak vliv účasti ve vzdělávání dospělých na postavení jedince na trhu práce i ve společnosti.

Jednotlivé kapitoly na sebe logicky navazují a postupně rozvíjejí vybrané téma. Samotná podoba textu prokazuje schopnost autorky orientovat se v dané problematice a zpracovat vybrané téma podle všech zásad platných pro vypracování diplomových prací. Svým celkovým rozsahem (110 stran) práce překračuje nároky kladené na diplomové práce.

2. Odborná úroveň

V diplomové práci jsou plánované cíle formulovány smysluplně a autorce se v rámci zpracování práce daří tyto vytčené cíle naplnit. Autorka vychází především z analýzy a komparace aktuálních politických dokumentů, teoretických odborných pramenů, různých empiricky zaměřených výzkumů a šetření a z vlastního zpracování dostupných statistických dat, která se ke zvolené problematice vztahují. Ocenit bych chtěl především snahu autorky o zpracování většího množství dat z dostupných relevantních výzkumů, které obohacují teoretický základ zvolené problematiky a například konkrétně empiricky dokládají, jaký je vzájemný vztah mezi různými socio-ekonomickými charakteristikami dospělých jedinců v ČR a jejich participací ve vzdělávání dospělých.

Jinak odborná úroveň textu odpovídá všem nárokům kladeným na zpracování diplomových prací.

3. Práce s literaturou

Autorka v soupisu bibliografických citací jich uvádí nadprůměrných 178 pramenů, z nichž přibližně polovina je cizojazyčných. Samotný výběr použitých zdrojů zcela odpovídá předpokládaným cílům autorky i obsahu předložené práce. Autorka s těmito prameny pracuje dle všech zásad etiky vědecké práce. Právě množství využitých literárních pramenů a jejich rozmanitost bych chtěl ocenit.

4. Grafické zpracování

Předložená diplomová práce je přehledně graficky členěna. Zejména v rámci třetí kapitoly je text práce doplněn řadou grafů a tabulek, které názorně dokreslují prezentovaná data a zjištění autorky.

5. Jazyková úroveň

Jazyková úroveň předložené práce odpovídá nárokům kladeným na diplomové práce. Autorka se vyjadřuje jasně a srozumitelně, podoba textu prokazuje schopnost autorky orientovat se v dané problematice. Předložená diplomová práce je z gramatického i stylistického hlediska na dobré úrovni.

6. Podněty k rozpravě

Domnívá se autorka, že z hlediska sociálního statusu má v České republice větší vliv účast ve formálním či neformálním dalším vzdělávání?

Je dle autorky možné specifikovat, zda je socioekonomické postavení jedince ovlivněno jeho účastí ve vzdělávání či naopak zda je účast ve vzdělávání ovlivněna sociálními a ekonomickými charakteristikami jedince?

Zavedení jakých nástrojů na národní úrovni by dle mínění autorky mohlo vést ke zvýšení motivace účastnit se vzdělávání dospělých?

7. Závěrečné hodnocení práce

Autorka vypracovala diplomovou práci, v rámci níž splnila cíle, které si vytkla v úvodu práce. Podařilo se jí zajímavou formou zpracovat náročné a mnohvrstevné téma.

Celkově předloženou diplomovou práci hodnotím stupněm „výborně“ a doporučuji ji k obhajobě.

V Praze dne 26. 8. 2021

PhDr. Martin Sycha, Ph.D.